

B 01.1 STYRELSENS STÄLLNINGSTAGANDE TILL ÄNDRINGAR I DE VÄGLEDANDE REGLERNA OM GOD ADVOKATSED FR.O.M. 1.6.2023 (17.3.2023)

(Inofficiell översättning)

Finlands Advokatförbunds delegation godkände vid sitt vintermöte 26.1.2023 ändringarna nedan i punkt 6.5 i de vägledande reglerna om god advokatsed ("vägledande regler). Ändringarna gäller **jäv i byrågemenskap** och s.k. **frilansverksamhet inom advokatbranschen**.

Nuvarande

6.5 Jäv i advokatbyrån **och i byrågemenskapen**

Det som anges i punkterna 6.1–6.3 tillämpas förutom på advokaten också på andra personer som arbetar på samma advokatbyrå **eller inom samma byrågemenskap**.

Det som anges i punkt 6.4 om jäv för advokaten utgör inget hinder för advokater vid samma advokatbyrå eller **inom samma byrågemenskap** som är inte är jäviga att handha uppdraget i fråga.

Träder i kraft från 1.6.2023

6.5 Jäv i advokatbyrån

Det som anges i punkterna 6.1–6.3 tillämpas förutom på advokaten också på andra personer som arbetar på samma advokatbyrå.

Det som sagts ovan tillämpas inte på en person som för byråns räkning sköter en advokatuppgift som underleverans eller annars sköter advokatuppgiften projekt-baserat som en självständig näringsidkare eller i ett anställningsförhållande till någon annan än byrån, om personens tillträde till annan information än sådan som hänför sig till advokatuppgiften och som omfattas av sekretess- och tystnadsplikt klart, täckande och tillförlitligt har begränsats genom advokatbyråns informationstekniska lösningar och andra behövliga åtgärder.

Det som anges i punkt 6.4 om jäv för advokaten utgör inget hinder för advokater vid samma advokatbyrå eller som är inte är jäviga att handha uppdraget i fråga.

Jäv i byrågemenskapen

Enligt 11.2, 1 och 11.2, 2 kan advokatverksamhet bedrivas inom en **byrågemenskap**. Med byrågemenskap avses en sammanslutning av två eller flera advokatbolag eller självständiga advokater som är verksamma i Finland eller i Finland och utomlands och som har gemensamma lokaler eller gemensam personal som deltar i handhavandet av advokatuppdrag. En byrågemenskap kan också utgöras av ovan nämnda advokatbyråer eller självständiga advokater som idkar annat sådant samarbete som ger intryck av att det är frågan om gemensam advokatverksamhet.

En byrågemenskaps kollektiva jäv avskaffas genom den ovan nämnda ändringen fr.o.m. 1.6.2023, men i byrågemenskaperna måste man se till att de vägledande reglerna och regleringen som gäller advokater följs på behörigt sätt och att advokatsekretessen inte äventyras. Utgångspunkten är **att alla som hör till en byrågemenskap har separata system för kontroll av jäv.**

De ikraftvarande normerna om jäv inom byrågemenskapen:

Enligt 3.3 ska en advokat som tar emot ett uppdrag och vid handhavandet av detta vara ojävig.

Enligt 6.4 får en advokat inte anta ett uppdrag om advokaten själv, personer som står advokaten nära eller person som arbetar på samma byrå eller inom samma byrågemenskap har en sådan ekonomisk eller personlig anknytning till uppdraget som kan påverka advokatens förmåga att fullt ut tillvarata klientens intressen. Om anknytningen inte är betydande, ger samtycke från klienten advokaten rätt att anta uppdraget.

Enligt 11.2,3 är en advokat skyldig att iaktta sekretess- och tystnadsplikt också gentemot de advokater och jurister vid andra advokatbyråer som ingår i byrågemenskapen.

Möjlighet att utreda jäv inom en byrågemenskap:

Enligt 11.2,3 har en advokat inom byrågemenskapen utan hinder av tystnadsplikten rätt att utreda, att han eller hon inte är jävig att sköta uppdraget.

Styrelsen påpekar att den ovan nämnda utredningen av jäv inte längre är obligatorisk med beaktande av ändringen i 6.5, men att den är **tillåten**.

Annat informationsutbyte om klienter och uppdrag inom en byrågemenskap:

Med beaktande av att advokater som är verksamma inom en byrågemenskap är självständiga yrkesutövare, utgör advokatsekretessen och advokatens tystnadsplikt (5 c § i lagen om advokater, vägledande regler 3.4 och 4.3) hinder för annat informationsutbyte om klienten eller uppdraget eller för skötseln av klientens angelägenheter inom en byrågemenskap utan klientens uttryckliga samtycke.

Övervakning av byrågemenskaper:

Styrelsen konstaterar för tydlighetens skull att advokater i byrågemenskaper är självständiga yrkesutövare vars verksamhet övervakas separat från den övriga byrågemenskapen. I praktiken förordnas en ny medlem av en byrågemenskap inspektion av den nya advokatbyrån, om det är fråga om en ny byrå som ska inrättas. De egentliga byråinspektionerna gäller separat för en självständig advokat som är verksam inom en byrågemenskap och eventuella tillsynsförfaranden riktar sig till de självständiga advokater som är verksamma inom byrågemenskapen.

Frilansverksamhet inom advokatbranschen

Bestämmelserna om jäv (3.3 och kap. 6) gäller som utgångspunkt jurister som arbetar vid advokatbyråer, vare sig de är advokater eller inte.

Frilanstjänster inom advokatbranschen:

Ändringarna i 6.5 syftar till att en advokatbyrå ska kunna anlita juridiska tjänster som anskaffas som underleverans utan att leverantören av juridiska tjänster identifierar sig med en advokat eller jurist som arbetar vid advokatbyrån vid tillämpningen av jävsbestämmelserna. Syftet med ändringen är inte att lindra advokatens ansvar eller att lätta på tystnadsplikten. Tillsynsnämnden får inte ålägga en frilans som inte är advokat eller rättegångsbiträde med tillstånd som verkar i ett lagstadgat uppdrag disciplinära påföljder.

Beaktande av splittringsförbudet vid ordnandet av verksamheten:

Enligt 11.4 (s.k. **splittringsförbudet**) får en advokat vid sin advokatbyrå inte bedriva annat än advokatverksamhet och sådan verksamhet som direkt tjänar denna, advokaten ska utforma sin advokatverksamhet så att den bildar en enhetlig helhet, advokaten får från sin advokatverksamhet inte avskilja sådan verksamhet vars huvudsakliga innehåll är att erbjuda juridiska tjänster, och advokaten ska hålla sin advokatverksamhet ekonomiskt och organisatoriskt åtskild från sådan yrkes- och affärsverksamhet som inte har att göra med den.

Till följd av den ändring av 6.5 som träder i kraft kan en advokat som underleverans anlita tjänster också till exempel av advokater/biträdande jurister som inte hör till Advokattförbundet och som verkar på s.k. frilansbasis, dvs. säljer sina tjänster som självständiga näringsidkare eller står i anställningsförhållande till ett annat bolag. När en advokat som underleverans anlitar juridiska tjänster är det viktigt att advokatens skyldigheter och särskilt sekretessen har skötts på behörigt sätt.

Marknadsföring av frilanstjänster:

Den part som marknadsför eventuella advokattjänster är alltid en advokat eller advokatbyrå och klientens direkta avtalspartner är en advokat eller advokatbyrå oberoende av underleverantörskedjan.

En advokat eller advokatbyrå kan berätta om användningen av frilansare till exempel på webbsidor och/eller i allmänna leveransvillkor, men med beaktande av det ovan nämnda ska det framgå att det inte är fråga om personer som arbetar vid advokatbyrån utan till exempel om en samarbetspartner och för vars tjänster advokaten och advokatbyrån ansvarar för.

Sekretess- och tystnadsplikt i avtalskedjan:

När en advokatbyrå som underleverans anlitar juridiska tjänster bör advokaten fästa uppmärksamhet vid om de juridiska tjänsterna tillhandahålls av en advokat eller inte. Om det är fråga om en icke-advokat, har nämnda part inte motsvarande lagstadgade sekretessplikt (lagen om advokater 5 c §) eller sekretessplikt och tystnadsplikt som grundar sig på de vägledande reglerna (lagen om advokater 5 §, vägledande reglerna 3.4 och 4.3). Det är också värt att notera att sekretess- och tystnadsplikten för självständiga rättegångsbiträden med tillstånd endast gäller uppgifter som erhållits i ett reglerat uppdrag, dvs. som rättegångsbiträden med tillstånd (uppgifter som rättegångsbiträdet fått i sitt uppdrag, 1 § och 8 § 1 mom. punkt 4 i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd). Brott mot advokatsekretessen för tredje mans del får inte kriminaliseras genom sekretessavtal (jfr lagen om advokater 5 c §) och inte heller i övrigt till den lagstadgade nivån på skyddet (till exempel bevisningsskyldighet och sekretessplikt enligt offentlighetslagen). I sista hand ansvarar advokaten för sekretessen och andra skyldigheter som åläggs advokater (B 5.1 informationssäkerhetsanvisning, punkt 10).

Advokaten ska dessutom beakta att sekretessen vid en advokatbyrå och inom en byrågemenskap ska skyddas genom interna lösningar, till exempel datatekniska, så att den utlokaliserade partnern inte får tillgång till andra uppgifter som omfattas av advokatsekretess eller tystnadsplikt.

Advokaten har alltid ansvaret:

Ansvaret för tillämpningen av de vägledande reglerna om god advokatsed och andra anvisningar som kompletterar dem och som är förpliktande för advokaten ligger hos advokaten och vid en advokatbyrå i aktiebolagsform hos en advokat som är delägare och som utsetts till ansvarig eller kollektivt hos alla delägare, om det är oklart vem som ansvarar för klientrelationen eller uppdraget.

Styrelsen ber att särskild uppmärksamhet fästs vid, särskilt med beaktande av sekretess- och tystnadsplikten, att man tydligt har avtalat med klienten om användningen av en extern resurs, att underleverantören har förbundit sig till sekretess- och tystnadsplikt samt följer god advokatsed. Advokaten kan inte, med beaktande av splittringsförbudet, överföra sitt ansvar i avtalskedjan till den som tillhandahåller tjänsten som underleverans som ett sätt att kringgå de förpliktande reglerna för advokater.

Enligt 12.1 ska en advokat öppet, sanningsenligt och inom utsatt tid besvara frågor i ärenden som avses i lagen om advokater och i Advokatförbundets stadgar. En advokat får inte vägra att lämna sådana uppgifter genom att hänvisa till sekretess- eller tystnadsplikten eller till anlitaandet av en utlokaliserad tjänsteleverantör.